

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2556

Vragen van het lid **Roemer** (SP) aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de sociale veiligheid op het spoor*. (Ingezonden 27 maart 2009)

1
Wat is uw mening over de mishandeling van twee treinconducteurs op het station van Almere Centrum op 19 maart 2009?¹ en ²

2
Kunt u aangeven welke maatregelen in het kader van de sociale veiligheid u de afgelopen jaren genomen hebt op de Flevolijn en specifiek op station Almere Centrum? Hoe hebben deze veiligheidsmaatregelen zich ontwikkeld?

3
Heeft u al bekeken of de sociale veiligheid op de Flevolijn structureel toeneemt? Zo ja, hoe ziet het beeld op dat vlak eruit? Zo nee, wanneer denkt u dit inzichtelijk te hebben?

4
Wat is uw mening over de extra maatregelen in het kader van de sociale veiligheid die de directie NSR, ondernemingsraad NSR en vakbonden op 23 maart 2009 hebben afgesproken?

5
Wat is uw reactie op de oproep van NS, vakbonden en OR aan u om zitting te nemen in een Taskforce «verbetering sociale veiligheid in het openbaar vervoer»?

6
Kunt u aangeven wanneer en hoe u uitvoering gaat geven aan de wens om 200 extra medewerkers bij de KLPD in te zetten voor de veiligheid van het spoorvervoer, zoals in het verleden toegezegd door de minister van Verkeer en Waterstaat? Ziet u een dergelijke uitbreiding als bevorderlijk voor de sociale veiligheid op het spoor? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer zal deze uitbreiding er zijn?

7
Deelt u de mening dat het verstandig is om duidelijk landelijk beleid op te zetten met betrekking tot preventief veiligheidsbeleid op de stations en om daarmee te proberen een incident als op 19 maart te voorkomen? Zo ja, welke maatregelen gaat u hiertoe nemen? Zo nee, waarom niet?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid Van der Ham (D66), ingezonden 23 maart 2009 (vraagnummer 2009Z05330)

¹ FNV Spoor, 22 maart 2009: «Derde verdachte mishandeling conducteurs opgepakt».

² FNV Spoor, 23 maart 2009: «Afspraken over extra maatregelen in het kader van sociale veiligheid».

Antwoord

Antwoord van minister **Eurlings** (Verkeer en Waterstaat), mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie (ontvangen 6 mei 2009)
Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2418

1
Ik vind de mishandeling van twee medewerkers van de Service- en Veiligheidsteams volstrekt onacceptabel.

2
Een integrale aanpak en een goede operationele samenwerking tussen de partners hebben de afgelopen jaren geresulteerd in een aanzienlijke afname van de overlast op de Flevolijn en specifiek op station Almere Centrum. Naar aanleiding van de recente gebeurtenissen op de Flevolijn en station Almere Centrum heeft NS met de betrokken partners het pakket van maatregelen herzien. De maatregelen die de afgelopen jaren en onlangs zijn genomen, omvatten:

- vanaf 2008 inzet van een S&V team met BOA's¹ met geweldsbevoegdheid 24 uur per dag, 7 dagen per week op station Almere Centrum (dit team is aangevallen);
- vanaf 2008 inzet van een flexteam op de Flevolijn – aangevuld met toezichthouders;

- avondafsluiting van de stations (van 2006 tot en met 2008) in Lelystad, Almere Centrum, Almere Buiten en Weesp;
- vanaf 2009 een meer flexibele inzet van beveiliging;
- vanaf 2009 inzet van beveiligingsmedewerkers in de avond;
- inzet van beveiliging op de Gooilijn;
- cameratoezicht op de stations Lelystad, Weesp en Almere Centrum;
- in de avonduren inzet van enkeldekkers ipv dubbeldekkers;
- inzet van extra bemensing (zowel NS-personeel als politie) in als risicovol bestempelde treinen;
- aanstelling van trajectagent voor minimaal 3 dagen per week;
- politieverveiling in burger en uniform, aangestuurd door trajectagent;
- structurele wekelijkse acties in samenwerking met politie en PBT teams («controleploegen»).

3

De ontwikkeling van het Klanttevredenheidscijfer (KTO) voor station Almere Centrum resp. de treinen op de Flevolijn is als volgt:

ASPECT	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008	Q1 2009
Almere Centrum overdag	81	79	81	85	78	84	86	85	85
Almere Centrum avond Flevolijn overdag	43	42	51	47	49	52	47	51	51
Flevolijn overdag	89	83	86	86	86	90	90	89	89
Flevolijn avond	58	53	61	61	57	61	60	55	58

NB: cijfer geeft het % reizigers aan dat het betreffende kwaliteitsaspect met een 7 of hoger waardeert.

Uit deze cijfers blijkt dat de veiligheidsbeleving van de reizigers op het station Almere Centrum in de avonduren een stijgende lijn laat zien. Overdag is de waardering van de veiligheid relatief hoog. De maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen hebben effect, maar de sociale veiligheid blijft een continue punt van aandacht. De extra maatregelen die onlangs zijn getroffen onderstrepen de urgentie die op dit punt wordt gevoeld. Om adequaat te kunnen reageren op incidenten en ontwikkelingen op het gebied van de sociale veiligheid goed te kunnen monitoren, kan het NS-personeel zelf via de Railpocket veiligheidsincidenten melden. Hierdoor kan snel worden ingespeeld

op ontwikkelingen en kunnen indien nodig passende maatregelen worden genomen.

Met de maatregelen die de NS met de vakbonden en de OR onlangs hebben afgekondigd, zie hiervoor het antwoord op vraag 2 van het lid Van der Ham, en de instelling van de Taskforce wordt op alle fronten gewerkt aan een verbetering van de sociale veiligheid in en rondom het Openbaar Vervoer.

4

Ik vind dat NS een krachtig signaal heeft afgegeven door onmiddellijk in overleg te treden met OR en vakbonden. In dat overleg zijn aanvullende maatregelen afgesproken, die het zero tolerance beleid ten aanzien van agressie tegen medewerkers van NS duidelijk onderstrepen.

5

Mijn collega van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ik hebben hier gehoor aangegeven. Donderdag 2 april 2009 hebben wij in spoedoverleg gezeten met vervoerders, provincies en

stadsgewesten, vakbonden, politie en OM. Hier is afgesproken dat de komende maanden een Taskforce, waarbij alle partijen betrokken zijn concrete maatregelen gaat uitwerken. Deze zullen voor de zomer met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Justitie en mij worden besproken.

6

De door u aangehaalde uitspraak is afkomstig van de toenmalige minister van Verkeer en Waterstaat en dateert van voor het Aanvalsplan Sociale veiligheid (2002). Van een formele toezegging is destijds geen sprake geweest. De Spoorwegpolitie valt als onderdeel van het KLPD onder de beheerverantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties en vervult zijn taken ter voorkoming van opsporing van strafbare feiten onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. In het Aanvalsplan Sociale veiligheid uit 2002 is aangegeven dat het toen bij de Spoorwegpolitie al bestaande Veel Voorkomende Criminaliteitsteam (VVC-team) bovenformatief zou worden uitgebreid met drie andere teams van circa 17 fte. Deze uitbreiding van in totaal 51 fte is destijds ook gerealiseerd.

Tijdens het eerder genoemde spoedoverleg hebben wij afgesproken dat de volgende maatregelen in elk geval in de Taskforce aan de orde zullen komen:

- Uniforme registratie van agressie en geweld in het openbaar vervoer.
- De positie van boa's en andere veiligheidsmedewerkers wordt nader bekeken en waar mogelijk versterkt.
- Een basisniveau van veiligheid in concessieverlening en aanbesteding van openbaar vervoer.
- De pakkans van de daders moet worden verhoogd door o.a. breder en slimmer inzetten van camera's en (spoorweg)politie.

– Naast strafrechtelijk vervolgen van de daders moet alle schade verhaald worden.

– Om de afschrikwekkende werking van straffen te vergroten zullen aanpak en straffen breder worden gecommuniceerd. Voor de zomer zal de uitwerking door de Taskforce van de concrete maatregelen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Justitie en mij besproken worden.

7

NS voert al jaren een landelijk sociaal veiligheidsbeleid waarbij in samenwerking met andere partners waaronder de politie, maatregelen «op maat» worden ingezet die zijn afgestemd op de lokale situatie. Kern van dit beleid is het voorkomen van incidenten. Wanneer zich (ernstige) geweldsincidenten voordoen, wordt beroep gedaan op de Service- en Veiligheidsteams en/of de (Spoorweg)politie. De aanvullende maatregelen die NS met de vakbonden en de OR is overeengekomen hebben deels een landelijk karakter (o.a. 54 extra fte voor de Service- en Veiligheidsteams). Daarnaast zijn extra maatregelen getroffen specifiek voor de Flevolijn, waarbij onder

andere de spoorwegpolitie en NS hebben gekozen voor een projectmatige aanpak vergelijkbaar met het nachtnet en extra flexteams (2 BOA's met geweldsbevoegdheid) worden ingezet.

Helaas zijn de incidenten die hebben plaatsgevonden op 19 maart 2009 en 28 maart 2009 nooit helemaal te voorkomen. In een voorkomend geval is het van groot belang dat de daders snel worden gepakt. In beide gevallen is hier sprake van geweest, waaruit kan worden geconcludeerd dat de opvolging door de politie bij deze ernstige incidenten goed heeft gewerkt. Hierbij wil ik onderstrepen dat de NS een goed signaal afgeeft door de schade die is veroorzaakt te verhalen op de daders.

¹ Buitengewoon Opsporingsambtenaar.